

VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

25.9.2018

Valtiovarainministeriö

Viite / Diaarinumero
VM115:00/2016
VH A70/00 00 01/2018

Lausunto; Poikkeusoloihin varautumista rahoituslalla koskevan lainsäädännön tarkistaminen (Varautumisvelvollisuus rahoituslalla -työryhmän työryhmämuistio)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Verohallinnolta lausuntoa poikkeusoloihin varautumista rahoituslalla koskevan lainsäädännön tarkistamista valmistelleen työryhmän liitteenä olevasta työryhmämuistiosta.

Työryhmän ehdotukset on laadittu hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmä ehdottaa luottolaitoslain, maksulaitoslain, sijoituspalvelulain ja sijoitusrahastolain varautumisvelvollisuutta koskevia säännöksiä täsmennettäväksi siten, että näiden säännösten mukaiset valmistelut ja toimenpiteet tarkoittavat keskeytymättömän toiminnan kannalta välttämättömien tietojärjestelmien ja tietovarastojen ylläpitämistä Suomessa. Täsmennetyt sääntelytavoitteena on varmistaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisten rahoitusmarkkinapalveluiden jatkuvuus myös sellaisessa tilanteessa, jossa varautumisvelvollisten yritysten ulkomailla sijaitsevien tietojärjestelmien tai palvelutuotannon käytettävyys estyy.

Työryhmä ehdottaa sijoituspalvelulakia muutettavaksi siten, että varautumisvelvollisuus kattaisi myös muut kuin arvopaperien säilytystä tarjoavat sijoituspalveluyritykset. Työryhmä ehdottaa lisäksi varautumisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä ulotettavaksi myös pörssin toimintaan. Arvopapereilla on suuri merkitys julkisyhteisöjen ja yritysten varainhankinnassa. Tämä edellyttää säilytystoiminnan ohella arvopapereiden liikkeeseenlaskun, vakuuskäytön ja kaupankäynnin turvaamista myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Työryhmä ehdottaa, että rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnittelun ja häiriötilanteiden hallinnan tukemiseksi säädettäisiin uusi laki rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmästä. Yhteistyöryhmän tehtävänä olisi suunnitella ja sovittaa yhteen toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sekä poikkeusolojen että normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden hallitsemiseksi.

Verohallinto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleisenä näkemyksenä Verohallinto yhtyy näkemykseen, että rahoitus- ja maksujärjestelmät on toimiala, jonka osalta tulisi ryhtyä toimenpiteisiin häiriösieto- ja kestokyvyn parantamiseksi ja EU:n sisäisiä toimia uhkia koskevan tiedonvaihdon parantamiseen ja tiedonvaihdon esteiden purkamiseen tulisi kehittää.

Täsmennettyjen säännöksiin kohdistaminen erityisesti pankkien väliseen maksuliikenteeseen, valtion talouden hoidon kannalta välttämättömiin maksuihin, sekä yritys- ja henkilöasiakkaiden käteisrahahuoltoon, tilisiirtoihin ja korttimaksamiseen nähdään merkittäviksi osatekijöiksi varautumisen ja jatkuvuuden kyvykkyyden kehittämisessä, jotta jatkuvuus turvataan myös sellaisessa tilanteessa, jossa varautumisvelvollisten yritysten ulkomailta sijaitsevien tietojärjestelmien tai palvelutuotannon käytettävyys estyy.

Esityksissä olevilla lainsäädäntötarkennuksilla ei ole suoraa vaikutusta veronkantoon, mutta luotettava varautuminen kaikkiin maksuliikennettä koskeviin poikkeustilanteisiin on kriittistä Verohallinnon kannalta.

Esityksessä ehdotetaan häiriönhallinnan yhteistyöryhmän perustamista. Verohallinto kannattaa tätä ajatusta ja korostaa, että yhteistyöryhmä ottaisi huomioon häiriöiden tai poikkeustilanteiden vaikutukset myös Verohallinnon kannalta.

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään varmistamaan kaikissa olosuhteissa välttämättömien maksujen toteuttaminen, joka on ensiarvoisen tärkeää veronkannossa. Mikäli maksujen välityksessä ilmenee kaikkia pankkeja koskevia ongelmia, olisivat sen vaikutukset veronkantoon välittömiä ja kriittisiä. Jos häiriö koskisi vain esim. yhtä pankkia, voitaisiin välttämättömiä maksutoimintoja jatkaa varajärjestelyin ohjaamalla maksuliikenne muiden pankkien kautta.

Useampaa pankkia koskeva katkos maksujen välityksessä pysäyttäisi sekä verovarojen vastaanottamisen että tilityksen kunnille ja muille veronsaajille. Katkon laajuudesta riippuen tällä olisi vaikutuksia sekä kuntien ja muiden veronsaajien että yritysten kassavirtaan (esim. negatiivisen alv:n palautusten pysähtyminen). Lyhyenkin katkon vaikutukset ovat merkittäviä aiheuttaen mm. merkittävän määrän lisätyötä tiedon laadun varmistamiseksi (esim. palautuskorkojen ja viivästysseuraamusten laskemiseen) mikä puolestaan johtaisi veron maksujen kohdistamisen ja palautusten viivästymiseen.

Verohallinto tuo esiin myös verkkopankkitunnusten toimivuuteen liittyvän riskin. Mikäli häiriöllä olisi vaikutusta verkkopankkitunnusten toimivuuteen, sillä olisi välittömiä vaikutuksia paitsi erittäin merkittävän asiakasmäärän maksamiseen (verkkopankin kautta tehtävät maksut eivät onnistu), myös mm. verotietojen ilmoittamiseen suuren asiakasjoukon käyttäessä verkkopankkitunnuksia Verohallinnon sähköisessä järjestelmässä asioimiseen.

Päajohtaja

Markku Heikura

Johtava asiantuntija

Kari Aaltonen